

Broerstraat 5

→ Vrouwen op weg naar de top
Gelijke kansen in de wetenschap?

RUG

Comenius

Executive leergangen over visie en leiderschap

In samenwerking met de universiteiten van

Leuven, Cambridge, Heidelberg, Parijs, Bologna, Praag, Groningen

European Comenius Course

Internationaal executive programma waarin leiderschapsontwikkeling centraal staat. In samenwerking met internationaal vernaamde universiteiten van Leuven, Cambridge, Heidelberg, Parijs, Bologna, Praag en Groningen worden vakoverstijgende inzichten uit zeven klassieke wetenschapsgebieden aangereikt. In elk van deze steden is een driedaags verblijf geprogrammeerd. Een keur aan docenten uit de genoemde universiteiten participeert aan het programma. Docenten zijn onder anderen: prof. Peter Goddard (Cambridge, natuurwetenschappen), prof. Herman de Dijn (Leuven, filosofie), prof. Alain Jumeau (Parijs, sociale wetenschappen), prof. Konrad Bleyreuther (Heidelberg, medische wetenschappen), mr. Gherardo Colombo (Bologna, rechtswetenschappen), Olbram Zoubek (Praag, kunst en cultuur), prof.dr. Peter Leeflang (Groningen, economische wetenschappen).

"In de meest letterlijke zin: grensverkendend."

mr.ing. Leo van Leeuwen, Regiodirecteur NS Stations Noord-Oost Nederland

"De European Comenius Course laat de boekenwijsheid achter zich. Dit is een leergang in de ware academische traditie van vorming en verdieping van persoonlijke talenten."

drs. Pim W. Mol, Managing Director MeesPierson Private Wealth Management

Tijdsduur: 21 dagen verspreid over een jaar

Start: 20 november 2002

Locaties: Leuven, Cambridge, Heidelberg, Parijs, Bologna, Praag, Groningen

Comenius Leergang

De leergang is een executive programma over visie en leiderschap. Het biedt een cluster van inzichten uit vele wetenschapsgebieden: filosofie & theologie, economie, psychologie, sociologie, rechtswetenschappen, geneeskunde, letteren en natuurwetenschappen. Niet 'koude' academische kennis staat centraal, maar kennis die verrijkt is met de persoonlijke visie en levenservaring van vooraanstaande docenten: prof.dr. Heleen Dupuis (Rijksuniversiteit Leiden), prof.dr. Anne van der Meiden, mr. Max van der Stoep (oud-minister van Buitenlandse Zaken), prof.dr. Ad Dunning (oud-hoogleraar Cardiologie Universiteit Amsterdam), prof.dr. Vincent Icke (Rijksuniversiteit Leiden), mr. Bram Stemerdink, prof.dr. Bart Nooteboom (Erasmus Universiteit), prof.dr. Coby Heijnen (Wilhelmina Kinderziekenhuis), prof.dr. Paul Frissen (Katholieke Universiteit Brabant) en Paul Ostendorf (Cap Gemini Ernst & Young).

"Comenius heeft mijn rugzak opnieuw geordend: de waarheid zit er niet meer in. Wel verschillende waarheden naast elkaar die me helpen de omgeving beter te interpreteren." mr. Leo Witvliet, Algemeen Directeur Ernst & Young Interimmanagement BV

"Eindelijk een topprogramma dat de verschillende wetenschappelijke ontwikkelingen verbindt en vertaalbaar maakt zodat er begrip ontstaat voor de fundamentele bewegingen in de maatschappij." ir. Jan Michiels, voormalig CEO Essent Kabelcom

Tijdsduur: 14 dagen verspreid over 7 maanden

Start: 14 november 2002

Locatie: centraal in Nederland

Bel voor meer informatie drs. Renate Coumou
of drs. Chris Giebels 050 – 316 22 23

Inhoud

4 Butjes en boerenkool

6 Het glazen plafond

- Het 'old boys'-netwerk voorbij

- 'Vrouwen willen soms teveel'

9 WKB / column van Willem Hofstee

10 De nieuwe mythen

13 Ain wondre stad / Jan Plenter over de Nieuwe Kerk

14 Duizend werkdagen rector

16 Terugblik op de voorjaarsdiners

18 Patent op modder

20 Een stukje Groningen in Amsterdam

21 Academische Opleidingen Groningen

24 Brandpunt Groningen

25 UEF / column van Geert Sanders

28 Alumni Achteraf

Colofon

Zeventiende jaargang
Tweede nummer / juni 2002
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen. Ook wordt het toegezonden naar oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. Broerstraat 5 wil ertoe bijdragen dat het contact tussen ons aller univer-

siteit en iedereen die daar onderwijs heeft genoten in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 73 79
alumni@bureau.rug.nl
Fax (050) 363 63 00

Redactie

Lidy Bosker
Harriet Enkelaar
Chris Giebels
Gert Gritter
Geert Sanders
Bert Wolfkamp

Internet

<http://www.rug.nl> (alumni)

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Fotografie

- Antoinette Borchert p. 24
- Bert Janssen p. 4 (Reker),
6, 8, 28
- Rob Kleinjans p. 23
- Elmer Spaargaren p. 10, 14, 18
- Rob van de Werdt p. 20

Productie

Facilitair Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle

Oplage

46.000 exemplaren

Adreswijziging/ aanmelding

(050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

Redactioneel

Aletta Jacobs, Suzanne Römer, Winnie Sorgdrager, Cunera van Selm, Annie Brouwer-Korf, Pauline Broekema. Zomaar een rijtje namen van vrouwelijke alumni van de RUG, die op een heel eigen manier bekend zijn. En zo komen langzamerhand steeds meer vrouwen op belangrijke posities in de politiek, bedrijfsleven en ook media terecht. In dit nummer komt bijvoorbeeld Mirjam Brinks aan bod, RUG-alumnus Nederlands en de aanstaande hoofdredacteur van het 'roddelblad' *Privé*.

Gezien hun aandeel van de totale bevolking zou het vanzelfsprekend zijn als de helft van topposities door vrouwen zou worden ingenomen. Die situatie is echter nog lang niet bereikt, ook niet in de wetenschap.

Zo telt de RUG slechts zevenendertig vrouwelijke hoogleraren op een totaal van circa driehonderd. Je vraagt je af hoe dit mogelijk is. Er wordt de laatste jaren veel gesproken over 'het glazen plafond': ogenschijnlijk hebben vrouwelijke wetenschappers met ambitie en capaciteiten vrij uitzicht op de top, maar toch blijkt er een sterke barrière te zijn. Ook in mijn eigen kennissenkring zie ik dit gebeuren: vriendinnen die cum

laude zijn afgestudeerd, maar niet in het toponderzoek belanden. Potentieel genoeg, maar toch...

Margo Brouns, docent bij het Universitair Centrum voor Genderstudies, gaat op pagina 6 in op het beleid van de RUG om de carrièrekansen van vrouwen te verbeteren. Terwijl Hanny Singer-Dekker, emerita hoogleraar strafrecht en strafrechtproces, vertelt hoe de situatie vroeger was. Ook is er een interview met RUG-alumnus Pietsie Feenstra, een jonge onderzoekster die cum laude gepromoveerd is in Parijs. Hoe zou het haar vergaan in haar verdere wetenschappelijke carrière? Discussiemateriaal voor bij het zondagochtendontbijt of misschien de verjaardagsvisite?

Ik wens u veel leesplezier en blijf vooral mailen, bellen en schrijven met uw ideeën, aanvullingen en opmerkingen. De redactie van *Broerstraat 5* wenst u alvast een fijne zomervakantie toe!

Lidy Bosker

Butjes en boerenkool

'LOAT JOE NAIT ONDER T MOUS STOPPEN', LUIDT EEN GRONINGER GEZEGDE, JE MOET JE NIET ONDER DE BOERENKOOL LATEN STOPPEN. MAAR DAT IS NOU PRECIËS WAT DE GRONINGERS MET HUN EIGEN TAAL DOEN.' SIEMON REKER WERD VORIG JAAR BENOEMD ALS BIJZONDER HOOGLERAAR GRONINGER TAAL EN CULTUUR BIJ DE RUG. IN MAART HIELD DE PERFESTER ZIJN ORATIE OVER DE DREIGENDE Teloorgang VAN HET GRONINGS.

Siemon Reker

'Het zou aardig zijn eens te kijken welke Groninger woorden de wereld zijn ingegaan.' Siemon Reker ziet meteen onderzoeksmogelijkheden in een interview met *Broerstraat 5*. Hij wil oud-studenten oproepen een "top tien" samen te stellen van de woorden of uitdrukkingen die hun uit hun studiestad zijn bijgebleven. 'Mensen horen streektaal in de kroeg, via de hospita of

de studentenvereniging, en nemen dat mee. Ook als ze naar een ander deel van het land verhuizen. Als je Groningssprekenden vraagt om mooie woorden te noemen, dan zijn dat vooral begrippen uit de directe, huiselijke sfeer. Ik ben benieuwd of een enquetering onder afgestudeerden ook zo'n helder beeld te zien geeft.'

Al bijna twintig jaar is Siemon Reker actief als streektaalfunctionaris van de provincie en werkzaam op de RUG. Sinds vorig jaar is hij voor één dag in de week ook bijzonder hoogleraar Groninger taal en cultuur. Dat betekent dat studenten colleges Gronings kunnen gaan volgen en het onderzoek naar streektaal misschien wordt uitgebreid. Vooral dat laatste is hard nodig. Reker: 'Wil je iets verder kijken, dan is er gewoon niets. Neem de waslijst aan literatuur die je tegenkomt in bijvoorbeeld onderzoek naar grammatica-onderwijs bij allochtonen. Voor de dialecten is er in dat opzicht vrijwel niets.'

Pseudo-Gronings

In zijn oratie schetst de hoogleraar de ontwikkelingen van het Gronings in de afgelopen twee eeuwen. Erg goed staat het dialect er niet voor. Werd er bijvoorbeeld rond 1850, uit een soort trots, nog wel stads-Gronings gesproken door professoren, studenten en de aanzienlijke burgerij, tegenwoordig is het een taal die al snel geassocieerd wordt met volksbuurten en een lage positie op de sociale ladder. Het aantal dialectsprekers neemt, voor zover bekend, dramatisch af. En er is sprake van "vernederlandsing". Reker: 'Er is een taalverschuiving aan de gang. Het dialect past zich heel snel aan aan de standaardtaal, het Nederlands. Dat zie je in de zinsconstructies, de klanken, het woordgebruik. Je krijgt daarmee ten opzichte van vroeger een soort "pseudo-Gronings". Een regionaal uitgesproken Nederlands. Zonder daar verder een waardeoordeel over te geven is het een heel interessante ontwikke-

ling. Je kunt zien op welke plekken het Nederlands het eerst begint te vreten aan de streektaal.' In zijn oratie noemt Reker als voorbeeld het woord *maakte*. Oorspronkelijk gebruikten Groningers hiervoor *muik*, *moek* of *mouk*, afhankelijk van de regio. Tegenwoordig is het, zeker in de stad en in het Westerkwartier, steeds vaker *maakte* of *moakte*.

Zelfdiscriminatie

De slechte positie van het Gronings heeft volgens Reker alles te maken met zelfdiscriminatie. 'Groningers schamen zich voor hun taal en zij niet alleen trouwens. Kinderen worden opgevoed in Algemeen Beschaafd Nederlands en niet meer in hun streektaal. Er wordt geen onderwijs in gegeven en "import" krijgt nauwelijks de kans om iets van het dialect te leren. Na mijn oratie kreeg ik een brief van iemand die in zijn studietijd bij een Gronings gezin had ingewoond. Ondanks zijn belangstelling weigerde

het gezin in zijn bijzijn Gronings te spreken, hoe hij er ook om vroeg. Toen hij zelf eens wat in het dialect probeerde, werd hem duidelijk gemaakt dat hij zich niet belachelijk moest maken.'

Reker zoekt de oorzaak van deze zelfdiscriminatie in socio-economische factoren. 'Naar iemand die zich aanpast in zijn taal wordt beter geluisterd. Dialect loont niet, het is nadelig voor je carrière. Maar volgens mij kun je formeel prima streektaal spreken en ABN gebruiken in de formele sfeer. Waarom ga je niet uit van tweetaligheid? Het rare is dat een onderwijzer het als heel positief ervaart als een kind ook Engels spreekt, maar Gronings of een allochtone taal vaak afkeurt.'

Zilvervloot

Het Gronings zit volgens Siemon Reker in een beslissende fase en dreigt binnen enkele generaties te verdwijnen. Reker: 'Is dat erg? Is het erg als de mus verdwijnt? Wie zal het zeggen. Maar als biologen constateren dat er steeds minder mussen zijn, dan moet je daar op zijn minst bij stil blijven staan: willen we dat wel? We hebben in de wet opgenomen dat streektaal een waardevol element van de cultuur vormt en dat er resolute actie moet worden ondernomen om het te behouden. Dus kennelijk vinden we het belangrijk. En als dat zo is, dan moeten we er ook iets aan doen. Want over een x aantal jaar kan het niet meer.' Reker denkt dat hierbij naar socio-economische oplossingen moet wor-

Een voorbeeld van een stads-Gronings woord dat inmiddels gemeengoed en Algemeen Beschaafd is geworden is 'butje' (onbenul, slome jongen). Het merkwaardige is dat het in die betekenis helemaal geen oorspronkelijk Gronings woord is. De oudere generaties, die voor 1910 geboren zijn, kennen het zelfs niet. Butje is afgeleid van de Kleine Butjesstraat. In de eerste helft van de vorige eeuw liepen de leerlingen van een nabijgelegen zwakzinnigenschool dagelijks door deze straat. Men noemde dit de Butjesschool en zo onstond, met name in studentenkringen, butje als scheldwoord.

Welke (tien) Groninger woorden en uitdrukkingen zijn u het beste bijgebleven? Gebruikt u ze nog wel eens? En welke bijzondere ervaringen heeft u met het Gronings? In welke periode verbleef u in Groningen?

Stuur uw reactie naar:

Siemon Reker, Bureau Groninger Taal en Cultuur
Postbus 716, 9700 AS Groningen.

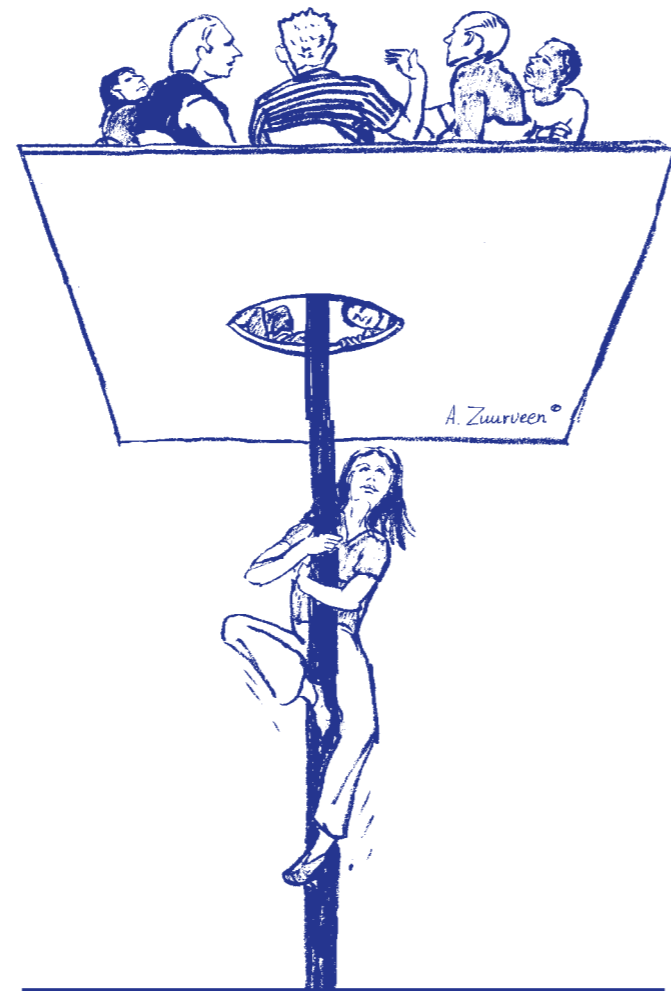
e-mail: s.j.h.reker@let.rug.nl

Of kijk op onze website: www.rug.nl (ingang alumni)

den gezocht. "Dialect moet je wat opleveren. Geef twaalfjarigen bijvoorbeeld de mogelijkheid vrijwillig een examen Gronings af te leggen en verbind daar een beloning aan, een soort zilvervloot. Vijfhonderd of duizend euro, die je voor dertig jaar vastzet op een bankrekening. Dat betekent dat er automatisch lesgegeven wordt in de streektaal, dat er boeken komen, noem maar op. Dat zou een enorme invloed hebben.' ■

Bert Wolfkamp

Het glazen plafond

Er wordt hard gewerkt om het te verbeteren. Subsidies, werkgroepen, voorkeursbeleid. Maar nog altijd is het aantal vrouwen aan de wetenschappelijke top bedroevend laag. Margo Brouns doet haar best het onderzoeksklimaat voor vrouwen te verbeteren.

Het 'old boys'-netwerk voorbij

‘Het is bedroevend,’ erkent Margo Brouns, RUG-onderzoekster bij het Project Gender en Wetenschappen. ‘Slechts zeven procent van de hoogleraren in Nederland is vrouw en van de universitair hoofddocenten maar elf procent. De uitstroom van het aantal vrouwen uit de wetenschap is hoger dan bij mannen en het aantal onderzoeksvorstellen dat door vrouwen wordt ingediend is lager. En zo slecht als het in Nederland is, is het bijna nergens.’

Transparantie

Al jarenlang doet Brouns onderzoek naar de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt. De laatste jaren concentreert ze zich daarbij op de wetenschappelijke arbeidsmarkt. Want daar hebben vrouwen het niet gemakkelijk. Enige tijd geleden onderzocht Brouns de positie van vrouwen aan de RUG. ‘In de wetenschappelijke wereld is het heel belangrijk wie wordt voorgedragen voor een bepaalde functie of subsidie, bijvoorbeeld als KNAW-fellow. Ik heb onderzocht hoe dat voordragen in zijn werk ging.’ Wat Brouns ontdekte, was opmerkelijk. Dat vond ze zelf tenminste. Op centraal niveau bleek er weinig aan de hand. Er was geen aanwijzing dat procedures vrouwonvriendelijk zouden zijn. Maar op decentraal niveau bleek het anders. Sommige faculteiten droegen minder vrouwen voor dan je op grond van het aantal promoties zou verwachten. Het bleek dat faculteiten waar heldere procedures werden gehanteerd, het beste uit de bus kwamen. ‘Vrouwen zijn gebaat bij transparantie, als duidelijk is wat de criteria zijn, wie de beoordelaars enzovoort. Maar op faculteiten waar het “old boys”-netwerk nog heel belangrijk is, komen de mannen eerder bovendrijven. Een

hoogleraar weet nog wel een aardige talentvolle aio, bijvoorbeeld. En dat is dan meestal een man.’ Dat verschijnsel is niet typisch Nederlands. Internationaal blijkt ook dat wanneer het keuzeprocess zichtbaar is en er verantwoordelijkheid afgelegd moet worden, vrouwen een sterkere positie hebben. Wél typisch Nederlands is echter de schimmigheid bij benoemingen. ‘Wij hechten erg aan privacy-bescherming. Dus je weet vaak niet wie de kandidaten waren en op grond waarvan een bepaalde keus is gemaakt. Dat is slecht voor vrouwen en andere nieuwkomers. In sommige andere landen is dat anders, in elk geval bij hoogleraarbenoemingen. De laatste drie kandidaten zijn bekend en ze moeten bijvoorbeeld in het openbaar college geven.’

Oogopslag

Er spelen ook nog andere problemen. Selectiecommissies bestaan vaak uit mannen. Logisch, want de meerderheid van de wetenschappers is man. Omdat herkenning een belangrijk element is bij selectie, hebben mannen dan onbedoeld een streepje voor. ‘Al zal dat niet bewust gebeuren,’ denkt Brouns. Ook voelen vrouwen zich vaak geen deel uitmaken van de ‘scientific community’, waardoor ze vaker voor het bedrijfsleven kiezen. ‘Ik sprak eens een vrouw die al zeven jaar hoogleraar was. En zelfs zij had nog het idee dat ze niet tot de gemeenschap behoorde.’ Dan gaat het vaak om kleine dingen: wie wordt gevraagd voor een congres, met wie publiceer je, zelfs een simpele oogopslag. Brouns kwam met twee manieren om de situatie te verbeteren. Ten eerste startte ze een Onderzoeksatelier V/m aan de RUG, naar Maastrichts

model. Vrouwen blijken minder onderzoeksvorstellen in te sturen dan je op grond van promotiecijfers zou mogen verwachten en krijgen daardoor minder vaak geld voor hun projecten. Dat verzwakt hun carrièrekansen. Via het onderzoeksatelier worden vrouwen ondersteund bij het schrijven van een goede aanvraag. Vervolgens komen vakgenoten bijeen om het stuk te bespreken. ‘Dat gaat dan in opbouwende sfeer: hoe kun je het voorstel nóg beter maken. Dat blijkt heel stimulerend.’ In Maastricht steeg het aantal aanvragen van vrouwen flink en ook het aantal succesvolle aanvragen is hoog: dertig procent. Naast het onderzoeksatelier is het belangrijk selectieprocedures te verbeteren. Het College van Bestuur stelde daarom een beleidscommissie in die bekijkt of de selectieprocedures aan de RUG wel voldoende sekse-neutraal zijn. Brouns ‘voedt’ deze commissie door haar op de hoogte te houden van de stand van zaken in het wetenschappelijke veld. Ze is bijzonder positief over de pogingen van de RUG om de carrièrekansen van vrouwen te verbeteren. Er wordt hard gewerkt en het aantal vrouwen op hoge wetenschappelijke functies stijgt. ‘Het gaat heel goed, ook door bijvoorbeeld de instelling van de Aspasia-beurzen en de personeelsplannen van de RUG, waardoor meer vrouwen de kans krijgen om universitair hoofddocent te worden. Alleen daardoor is het aantal vrouwelijk uhd’s aan de RUG in één jaar tijd (2000) gestegen van tien naar vijftien procent.’

Christien Boomsma

Het glazen plafond

Hanny Singer-Dekker werd hoogleraar toen nog niemand sprak over voorrangbeleid voor vrouwen. De juriste pakte eenvoudig de kansen die zich voordeden en hield rekening met wat ze aankon.

‘Nou ja, toen dat kind niet kwam, vond ik het ook niet zo erg. Ik zag dat het toch ook moeilijk zou zijn met het werk. Ik had ook nooit meer dan één kind willen hebben. Eentje had er wel bij gekund, denk ik. Ofschoon je nooit weet hoe je daar zelf op reageert en hoe het kind uitvalt. Je zal toch een kind met een of ander mankement krijgen!’ Ze vertelt hoe zij en haar man twee jaar hokten. Toen ze bij het NVV werkte kon ze namelijk niet trouwen. ‘Net als alle grote werkgevers in die tijd ontstootte het NVV vrouwen die trouwden. Ik ben altijd een feministe geweest. Vandaar dat ik een stuk in de krant schreef hoe raar dat was. Uiteindelijk schrapte het NVV die gewoonte.’

Dat er vandaag de dag, bijvoorbeeld in de wetenschap, allerlei projecten en initiatieven bestaan om de kansen van vrouwen juist te vergroten vindt Singer-Dekker oké. Al is ze wat cynisch: ‘De werkgevers hebben de vrouw nu nodig, hè? Zodra de conjunctuur zakt en er weer een overschot aan arbeidskrachten komt, zul je zien hoeveel werkgevers ineens tot de ontdekking komen dat ze het eigenlijk niet met hun geweten kunnen verenigen dat ze de vrouwen van het moederschap afhouden.’ De emerita meent ook dat vrouwen soms teveel willen. Partner, kinderen, hobby’s, carrière. ‘Ze realiseren zich volgens mij vaak niet waar ze zich in

begeven. Laatst hoorde ik op de radio een alleenstaande moeder met drie jonge kinderen waarvan een met ADHD. Ze zat nu in de WAO, maar wilde wel een hele baan. Ze klaagde erover dat ze niet werd aangenomen. Toen dacht ik nog: Lieve mens, hoe kun je dat nou willen? Ik had jou ook niet zonder meer aangenomen als ik werkgever was.’

Ellis Ellenbroek

‘Vrouwen willen soms teveel’

Als jong meisje ruimde ze, voor vier gulden per keer, een middag in de week staatscouranten op bij een gemeenteraadslid in Den Haag. Op haar zestigste werd Hanny Singer-Dekker hoogleraar. Tussendoor was ze onder meer kamerlid en journaliste. Maar nergens op haar carrièrepad waren er voorrangmaatregelen om haar als vrouw op de arbeidsmarkt vooruit te helpen. In haar serviceflat in Haren vertelt de 84-jarige hoe ze het aanpakte, bescheiden benadrukkend dat ze haar werkzaamheden zelf allemaal niet zo bijzonder vindt.

Geknipt

Ze studeerde af aan het begin van de oorlog en werkte na de bevrijding eerst op de sociaal-juridische afdeling van verzekeraar Centraal Beheer, in Amsterdam, om na dik een jaar over te stappen naar de algemene vakbond, het NVV. ‘Je kon toen overal makkelijk een baan krijgen. De universiteit had

platgelegen, er waren dus niet zoveel juristen.’ Dankzij de kennis die ze in beide banen opdeed op het gebied van sociale verzekeringen en sociaal recht werd Singer-Dekker in 1963 – op dat moment journaliste bij *Het Parool* – gevraagd als Tweede-Kamerlid voor de PvdA. Dat bleef ze zeven jaar. ‘Dat lidmaatschap heeft mij een enorme push gegeven. Als je eenmaal kamerlid geweest bent kijken mensen anders tegen je aan. Maar daarom deed ik het niet hoor!’ Sterker nog, ze wou eerst niet eens in de Kamer. ‘Mijn eerste impuls was: O nee, dat is niks voor mij.’ Haar man, met wie ze in 1951 trouwde, zei echter dat het geknipt voor haar was. ‘En ik heb het heerlijk gevonden.’ De universiteit was echter haar droom. Die uitkwam toen de universiteit van Nijmegen belde of ze daar wilde werken. ‘Als je de Kamer gewend bent, is een baan aan een universiteit een mak-

kie,’ lacht ze. Die betrekkelijke rust in de academische wereld gaf haar wel de kans ook nog te promoveren. Tot slot werd Singer-Dekker in 1977 lector strafrecht in Groningen en een paar jaar later hoogleraar. Nu ze er zo over nadent, is ze met die kamerzetel misschien toch een beetje positief gediscrimineerd: ‘Een vooruitstrevende partij als de PvdA was natuurlijk wel verplicht een aantal vrouwen in haar gelederen te hebben.’

‘Leuk’

Voor de rest was haar loopbaan een kwestie van aanpakken wat op haar pad kwam. ‘Mensen die zeggen dat ze “leuk werk” willen, dat vind ik zo iets ergs. Waarom moet het altijd leuk zijn? Ik zelf dacht meer: goh, dat baantje kan ik krijgen, het is goed dat ik dat ook es gedaan heb.’ Ook was haar carrière een zaak van keuzen maken. Over kinderen bijvoorbeeld. Die ze wel wilde, maar niet kreeg.

Grafschrift op een columnist

Column

Niet voor niets hebben alle hele en halve columnisten zich gestort op het verschijnsel Fortuyn. Hij was tenslotte een collega. Je zou denken dat intussen alles wel is gezegd, maar voor mij geldt hetzelfde als voor andere columnisten: nog meer dan een professor, is een columnist ‘ein Mensch der anderer Meinung ist’. Columnisten horen niet thuis in de politiek. Columnisten huichelen niet; politiek bestaat bij de gratie van de huichelarij. De hoogste taak van de politiek is de vrede te bewaren en dat lukt niet als je elkaar de waarheid zegt. Politieke wijsheid is versluiering, leugens om bestwil, geduldig de scherpe kantjes van de waarheid afvijlen. Daar is niks mis mee, integendeel. Huichelarij is de hoogst ontwikkelde trap van maatschappelijke vaardigheid, hoeksteen van de samenleving. Je kunt een beschaving beoordelen op haar mate van schijnheiligheid. Nederland is misschien wel het beschaafde land ter wereld. Columnisten spelen daarin een rol. Ze kennen hun plaats, namelijk aan de zijlijn. Ze maken de huichelarij verdraaglijk, ze zijn de excuus-Truzen van de schijnheiligheid: de burger hoort hoe het echt zit en gaat tevreden over tot de orde van de dag. Vanaf de zijlijn, als amateur, het professioneel politieke

speelveld instappen betekent ‘vivere periculosamente’ – de nauwelijks verholde lijfspreuk van Fortuyn. De huichelarij aan de kaak stellen is ontketenen van gevaar en geweld. Dat was waar de echte politici doodsbenauwd voor waren en nog een tijdje zullen blijven, want de geest is nog bepaald niet terug in de fles. Massale politieke vernieuwing in die geest is wel helemaal het laatste waaraan de parlementaire democratie behoefte heeft. Niettemin zal iedere rechtgeaarde columnist een beetje jaloers zijn op Fortuyn. Hij heeft de grenzen verlegd, hij is dieper doorgedrongen in het heilig huis der schijnheiligheid dan wie ook. Gevaarlijk spel is de fascinatie die columnisten bindt. Als je de nadruk legt op ‘spel’ en Fortuyn beschouwt als een performer die louter de draak heeft willen steken met de serieuze politiek – en er zijn uitstekende redenen voor die interpretatie – dan is zijn dood des te betreurenswaardiger. Want het lijdt geen enkele twijfel dat ook bij zijn leven de huichelarij zou hebben gezegevierd, en tegelijk dat de beschaving alleen maar zou hebben gewonnen met de inlijving van zo’n parodist in het hart van het politieke bestel.

wkb Hofstee

MYTHEN ZIJN NIET IETS VAN DE KLASSIEKE OUDHEID ALLEEN.
ZE BESTAAN OOK NU, AL ZIJN WE ONS DAT NAUWELIJKS BEWUST.
'PARISIENNE' PIETSIE FEENSTRA ONDERZOCHT MODERNE MYTHEN IN
EEN NIET-ALLEDAAGS ONDERWERP: DE SPAANSE FILM.

Pietsie Feenstra

Bij mythen ben je geneigd te denken aan oude of primitieve samenlevingen: Achilles en Odysseus in klassiek Griekenland, Remus en Romulus in het oude Rome of, dichterbij huis en in de tijd, Ellert en Brammert in het Drenthe van vroeger. Al zijn we ons er niet zo bewust van, mythen bestaan nog steeds, zij het in andere vormen: in tv-programma's, reclame, boeken en alle andere cultuuruitingen. Op het eerste gezicht (een manifest niveau) lijken ze slechts een verhaal te vertellen. Als we echter doorgraven naar de diepere betekenis (het latente niveau), kunnen ze ons iets zeggen over de normen, waarden en taboes van een maatschappij op een bepaald moment. Antwoorden op vragen als: wat is goed? wat is slecht? wat is normaal? Zo'n mythe, prominent in reclame, is bijvoorbeeld het jonge gezinnetje van twee knappe, nooit ruziënde eega's en hun schattige, nimmer dreinende kinderen; ze leven vrolijk, energiek en zorgeloos. In het echt zie je dat minder vaak dan op tv.

Franco

Omdat mythen aan de basis van onze cultuur staan, vormen ze een goed uitgangspunt voor een onderzoek naar representatie van de sociale realiteit. Met andere woorden, wat zeggen mythen over de werkelijke situatie? Deze vraag, toegespitst op het medium film, intrigeerde RUG-alumna en cinefiel Pietsie Feenstra (Welsrijp, 1967). De cinema heeft al lang haar warme belangstelling. Tijdens en na haar studie communicatiekunde in Groningen specialiseerde zij zich in de filmkunde, onder meer door de colleges filmanalyse bij Annie van den Oever en Barend van Heusden aan de RUG bij te wonen. Ook volgde zij diverse vakken op dit gebied in Nijmegen en Madrid.

'Film is een ongelooflijk boeiend fenomeen,' aldus Pietsie. 'Het is een vorm van audiovisuele communicatie, waarbij beelden worden overgedragen, maar ook mentale structuren worden opgebouwd. Dat maakt filmkunde zo interessant. Er komt veel bij kijken: kunst, cultuur, filosofie, antropologie, sociologie, psychologie, geschiedenis. De benadering van de mytheanalyse is al wel toegepast op bijvoorbeeld de pers, maar nog erg weinig op film. Daarom wilde ik een proefschrift schrijven om een theoretische stap in deze richting zetten.' Pietsie concentreerde zich op de Spaanse film in de twee decennia na de dood van Franco (1975-1995). 'De

De nieuwe mythen

Spaanse film na 1975 levert een ideale context om de constructie van nieuwe mythen te bestuderen. Na het einde van de Franco-dictatuur was er een democratische omwenteling. Plotseling kwam er vrijheid en openheid, wat zorgde voor een directe breuk met het verleden.'

In november 1996 schreef Pietsie zich in aan de Sorbonne in haar woonplaats Parijs bij de vakgroep Recherches Cinématographiques et Audiovisuelles bij prof.dr. Michèle Lagny. Voor haar promotieonderzoek verbleef zij verschillende periodes in Spanje: in Valencia, een jaar in Madrid met een beurs van het Ministerio del Asuntos Exteriores en twee keer in la Casa de Velázquez, het gerenommeerde Institut d'Hautes Etudes Hispaniques van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken in Madrid. Vijf jaar later promoveerde zij cum laude op haar proefschrift *La construction de nouvelles figures mythiques dans le cinéma espagnol de l'après-franquisme (1975-1995)*.

Provoceren en shockeren

De Spaanse cinema lag tijdens de dictatuur onder een strenge censuur. Dat stimuleerde het gebruik van een bepaalde metaforische beeldtaal, omdat filmmakers niet openlijk kritiek op het regime konden uiten. Franco legde zijn ideologie aan het volk op door andere 'discoursen' uit te sluiten en aldus de werkelijkheid op 'zijn' manier te mythologiseren. Na de dictatuur veranderde de beeldtaal binnen de Spaanse film. Filmmakers hoefden minder te vertellen in metaforen, maar konden direct zijn.

Er was een sterke behoefte nieuwe beelden te creëren, bij oeroude thema's zoals misdaad en seksualiteit. Eloy de la Iglesia kreeg in Spanje de bioscoopzalen vol met shockerende

beelden over intieme onderwerpen, zoals een close-up van drugsspuitende jongeren in 'El pico' (1983). Dergelijke beelden zouden nooit op het witte doek te zien mogen zijn tijdens Franco. Homoseksualiteit, voor 1978 bij wet verboden en officieel beschouwd als een soort ziekte, werd een thema. Acteurs speelden prostituees en transseksuelen, bijvoorbeeld in 'Todo sobre mi madre'. Lichamelijke kwam prominent in beeld, ook kreeg de vrouw een andere rol dan als moeder thuis, conform de conservatieve mythe. Voor haar onderzoek bestudeerde Pietsie tien films van Spaanse cineasten, onder wie Carlos Saura en Pedro Almodóvar, en analyseerde de nieuwe mythen die zij vormden. In haar

proefschrift toonde zij aan hoe mythen als cultuurtheoretisch concept kunnen dienen om fictiefilms te analyseren en hoe zij als historische bron voor sociale representaties kunnen gelden. Filmbekenden drukken door hun visuele taal gedachten uit; mythen structureren daarbij werkelijkheden die de filmmakers over hun eigen cultuur creëren.

Ontzwangering

Pietsie koos voor Parijs als standplaats voor haar promotie-onderzoek. 'De Fransen kijken anders tegen het fenomeen film aan dan andere Europeanen. Misschien ook omdat ze een florerende eigen filmindustrie hebben. Film is hier net zo belangrijk als literatuur. Men gaat meer naar de bioscoop, praat er meer over en het wetenschappelijk onderzoek is er ook beter op ingesteld. Maar ook het Franse intellectuele leven is bijzonder inspirerend, en zeker in de oude studentenwijk Quartier Latin, waar ik naast woon. In Parijs is een geweldig intellectueel en artistiek potentieel. Ook heel internationaal. Hier heerst bovendien veel meer dan in Nederland de opvatting dat wetenschappelijk onderzoek niet stoffig is, maar spannend. Dat het gaat om een fascinerende persoonlijke tocht. In Nederland gaat een aio snel door voor een idealist, omdat het financieel nauwelijks erkend is. Alsof promoveren iets is voor idioten.'

De financiering voor haar onderzoek regelde ze door bijbaantjes te doen en in totaal acht beurzen te bemachtigen. 'Ik heb veel moeten werven, maar dat is gelukt, mede dankzij mijn studie communicatiekunde. Dat is een handige en praktische studie. Het blijft niet in de lucht hangen, maar het is ook down-to-earth. Je leert jezelf verkopen.' Verder voorzag ze in haar onderhoud door in verschillende talen (vooral Engels) les te geven, zelfs via de telefoon. 'Dat is een trend die nu in Frankrijk helemaal in is. Op die manier benutten mensen verloren uurtjes in de auto of ergens anders. Ik vond het overigens erg plezierig om naast het onderzoek te werken. Je bent naast alle theorie met andere, praktische zaken bezig, je leert de Franse cultuur goed kennen en vermijdt het risico in een ivoren toren te belanden.'

Momenteel is Pietsie van plan het proefschrift te bewerken om het binnen Frankrijk te publiceren en misschien te vertalen. 'Voorlopig laat ik het even rusten om er afstand van te nemen. "Ontzwangeren" noemen ze dat hier. Maar ik wil hierna verder met filmonderzoek. Ik heb al een onderwerp en contacten.' Meer wil ze niet kwijt, omdat nog niets zeker is en ze bang is dat iemand vóór haar met het idee op de loop gaat. Maar, lacht ze: 'Film is een prachtig vakgebied en zeker de Spaanse cinema is de moeite waard. Daar ben ik nog lang niet op uitgekeken!' ■

Gert Gritter

Theo Hansen

THEO HANSEN IS UNIVERSITAIR HOOFDDOCENT MICROBIËLE FYSIOLOGIE. RECENT KWAM HIJ IN HET NIEUWS NAAR AANLEIDING VAN EEN DOOR DEENSE ONDERZOEKERS NAAR HEM VERNOEMDE NIEUWE BACTERIESOORT (DESULFOMUSA HANSENI). HIJ STUDEERDE CHEMISCHE TECHNOLOGIE AAN DE TU DELFT (1963-1968) EN PROMOVEERDE OP EEN MICROBIOLOGISCH ONDERWERP AAN DE RUG (1974).

Professioneel

→ <http://www.journals.asm.org/>
De tijdschriftensite van de American Society for Microbiology. Als redactielid van een van deze tijdschriften (*Applied and Environmental Microbiology*) voor mij extra belangrijk.

→ <http://www.dsmz.de>
geeft een catalogus van de Deutsche Sammlung von Mikroorganismen und Zellkulturen, een van de beste cultuurcollecties van micro-organismen. Onmisbaar voor de microbiologisch onderzoeker die er stammen bestelt. Geeft bovendien informatie over actuele bacteriële naamgeving.

→ <http://www.tigr.org>
In deze tijd van genoomonderzoek bij micro-organismen en hogere organismen een prachtige bron van informatie over resultaten en over lopend onderzoek.

Privé

→ <http://www.zappwerk.nl>
Interessant voor mij omdat mijn neef een van de directeuren van dit Delftse bedrijf is. Het maakt professionele websites van internationaal erkend topniveau voor bedrijven en non-profitorganisaties (ook universiteiten, maar helaas niet de onze).

→ <http://www.heartfailure.org>
Sinds een jaar ben ik hartfalenpatiënt. Goede gedetailleerde informatie en ervaringen van andere patiënten zoals die op het web te vinden zijn maken het makkelijker met de ziekte om te gaan (gedeelde smart is halve smart). Dit is een van de vele sites op dit gebied.

→ <http://www.gallimard.fr>
Hier vind je informatie over de boeken van een van de grootste Franse uitgeverij. De Franse taal en cultuur zijn sinds lang mijn grote hobby. Dit lijkt misschien vreemd voor een typische bèta als mij. Mijn ervaring is echter dat mensen met een bèta-achtergrond zich minder voor de alfa- en gamma-wereld afsluiten dan andersom.

GRONINGEN. UNIVERSITEIT. MAAR OOK TALLOZE STRATEN, HUIZEN, BRUGGEN, PLEINEN MET EVEN ZOVEEL HERINNERINGEN DAARAAN VAST. OUD-RUG-STUDENTEN VERTELLEN OVER HUN SPECIALE PLEK.

Jan Plenter (80) / oud-dominee, oud-directeur internaat, oud-docent niet-westerse cultuurgeschiedenis en nog altijd schrijver en dichter onder de pseudoniemen Haarm Diek en Ubbo-Derk Hakholt / studeerde theologie en promoveerde tussen 1940 en 1953 / speciale plek: de Nieuwe Kerk en omgeving.

Foto: KLM AEROCARTO - Arnhem

'Tegenover die kerk ben ik opgegroeid, aan de Nieuwe Boteringstraat, boven een lijkkistenfabriek. Die zit er nog. Vaak kwamen er bij ons huis rouwstoeten voorbij, op weg naar de Noorderbegraafplaats. Zwart omfloerste paarden, soms wel zes, mensen in dodenrijkklere, optochten zoals je ze nu niet meer ziet. Als er zo'n stoet voorbij was gekomen, speelden wij kinderen begrafenisse. We vochten erom wie het lijk mocht zijn. Die werd dan gesleept en geduwd in een vliegende hollander, dat is een soort wagentje. Een bijzonder leuk spel, waar mijn zusje desondanks met minachting op neerzag. Of we speelden rond de kerk verstoppertje, nagezeten door agenten. Ja, de wereld was toen veel meer vol tover. In de kerk heb ik als vakantiepredikant wel eens op de kansel gestaan en ik kom er nog altijd als bezoeker van de Groninger diensten.

Zij kreeg later ook een symbolische betekenis voor mij. Een soort oerplek is het. Een transformatorhuisje tussen de hoogspanning van de eeuwigheid en de zwakstroom van het dagelijks leven. Je voelt er iets van wijding, zoals de Martinikerk dat ook een beetje heeft. Van de kleinkinderen kreeg ik eens een vliegtochtje boven Groningen cadeau. Wat wil je zien, vroegen ze? Toen hebben we boven de kerk gevlogen. Vanuit de lucht kon je helemaal mooi zien hoe het gebouw een navel der aarde is, hoe het daar als een soort mandala ligt, met dat Nieuwe Kerkhof eromheen.' ■

Ellis Ellenbroek

Duizend

In duizend woorden schrijven wat je vond van vier jaar rectoraat? 'Ja' is gauw gezegd. Maar hoe vervolgens in één woord per werkdag weer te geven wat er allemaal speelde en hoe je hebt geprobeerd je functie zo goed mogelijk te vervullen?

Toen ik eraan begon, had ik – weet ik nu – eigenlijk geen idee wat het zou inhouden. Allerlei dingen zijn me niet meegevallen, maar wat nu juist niet tegenviel was waarvoor ik het meest beducht was. Binnen een universiteit hebben allerlei groepen verschillende, tegenstrijdige belangen. Aan deze belangen zijn 'strong feelings' verbonden. Het gaat vaak over wie hoeveel geld krijgt. En over selectiviteit en concurrentievermogen. Er is onder de oppervlakte een discussie gaande over onderwijs versus onderzoek en zo is er veel meer waarover de meningen verdeeld zijn. Het leek me razend moeilijk deze groeperingen met elkaar in gesprek te houden, zonder door te schieten naar het niet verdedigen van een eigen standpunt. En als dat inderdaad moeilijk zou blijken, zou scherpe persoonlijke kritiek mijn deel worden. Dat nu is me alleszins meegevallen. De persoonlijke kritiek was er soms wel, maar van vijandigheid heb ik nooit iets gemerkt. De olifantenhuid die ik in mijn achtjarige wethoudersperiode heb ontwikkeld, was helemaal niet nodig voor dit prachtige ambt. Kortom, er wordt aan de RUG heel zakelijk en nuchter en daardoor altijd uiterst fatsoenlijk van gedachten gewisseld. Men laat elkaar in zijn waarde. Chapeau voor verreweg

Chapeau voor verreweg de sympathiekste universiteit van dit land

Aan het eind van vier jaar rectoraat de balans opmaken kan ik niet. U vindt dit misschien vreemd, want als er iemand zicht heeft op bereikte resultaten, dan zou ik het toch moeten zijn? Ja, wellicht, maar ik mis nog het perspectief, de afstand, de relativering die de tijd met zich meebrengt.

de sympathiekste universiteit van dit land. And now for the bad news. Universitaire aangelegenheden zijn nog veel complexer dan ik voor mogelijk hield. Waar terecht voor alles draagvlak nodig is, moet over elke kwestie zeer uitgebreid met zeer veel instanties en personen worden gesproken. Soms zijn dit soort gesprekken een vreugde. De mensen zijn aardig en het is boeiend kennis te nemen van hun ideeën. Vaak echter heeft het overleg een te formeel karakter, kan het eigenlijk efficiënter, proberen we aan de ene kant te weinig te bereiken (viel er niet meer tot de kern door te dringen?) en aan de andere kant te veel (is het echt nodig alle kanten van het probleem te bespreken?). Ik verwijt dit niemand, of hoogstens mijzelf – als rector ben je niet zelden voorzitter van het overleg en is alles wat er niet goed ging je eigen fout.

DOEKO BOSSCHER NEEMT PER 1 SEPTEMBER 2002
AFSCHEID ALS RECTOR MAGNIFICUS VAN DE RUG.
WE VROEGEN HEM EEN TERUGBLIK TE GEVEN OP DE
AFGELOPEN VIER JAREN.

werkdagen rector

Eerlijk gezegd heb ik nauwelijks het gevoel iets bereikt te hebben - nog afgezien van het feit dat wat er bereikt zou zijn, door een hele groep is bereikt, waarvan ik slechts deel uitmaak. Of het zou moeten zijn dat het nog altijd behoorlijk goed gaat met de RUG, dat de RUG heel behoorlijk haar eigen karakter en daarmee haar eigen niche in het wetenschappelijk-onderwijsland heeft behouden. Zowel de gedreven docenten als de gedreven onderzoekers voelen zich thuis en kunnen met wat we bieden uit de voeten. Bijna elk denkbaar vak maakt wel op een of andere manier deel uit van het RUG-pakket. Jong onderzoekstalent uit alle windstreken komt af op de hoogleraren, op de faciliteiten, op de ambities, op de reputatie, op de sfeer, op de stad, op... nee, inderdaad, niet op het royale kameraanbod. Foei, wat een ellendig probleem blijft dat.

Mijn eigen werkplek, de mooiste kamer die de RUG een personeelslid kan bieden, ligt midden in de wereld. Brommers zonder knalpot gieren langs, ik kan zo in de koffieshop aan de overkant mijn dagelijkse dosis drugs ophalen, om de vijf minuten passeert een auto die tot rijdende geluidsbox is omgebouwd en elke seconde een student van de RUG, met een blik vol verwachtingen in de ogen. Wat een feest, en wat jammer dat ik er weg moet. Maar wat fijn ook, om weer eens wat aan mijn vak te kunnen gaan doen, om meer tijd aan onderwijs en onderzoek te kunnen gaan besteden. Ik werd in 1991 hoogleraar en heb sindsdien op het NIAS gebivakkeerd en in de Verenigde Staten gedoceed, ben vier jaar decaan geweest

en daarna vier jaar rector. Is het raar dat mijn faculteit nu wel eens wil zien dat ik ook serieuze arbeid kan verrichten? Wat geef ik mee aan mijn opvolger Frans Zwarts? Frans, het zal allemaal anders blijken dan je denkt. Hoewel je voor allerlei taken meer dan uitstekend bent toegerust, zul je er soms onverwacht hard aan moeten trekken. Je dagen zullen lang en soms eenzaam zijn en dat niet alleen: je zult merken dat er meer dan zeven dagen in een week zitten en meer dan twaalf maanden in een jaar. Je zult soms zo moe zijn dat je je eigen fiets niet meer herkent - bij mij wil dat wat zeggen. Je zult wel, en dat is een heel belangrijke bron van kracht, altijd kunnen terugvallen op een in grote collegialiteit opererend College van Bestuur. Tal van collega's zullen je goede raad geven, de slimste studenten van het land souffleren je vanuit hun medezeggenschapsorganen als je het even niet zo scherp ziet allemaal. En toch zul je al je bekende tomeloze energie nodig hebben om de klus te klaren. Ik wens je heel veel sterkte. Als iemand het goed kan doen ben jij het. Ik heb nog iets vergeten. Het zou fijn zijn als de stad Groningen zich wat meer aan de universiteit gelegen laat liggen. Feitelijk, bedoel ik; niet alleen in retorische plichtplegingen. Vijfentwintigduizend mensen die hier werken of studeren. Dames en heren vroede vaders en moeders op de Grote Markt, ik vraag u: is daarmee niet nog meer te beginnen? ■

Doeko Bosscher

Terugblik voorjaarsdiners 2002

OP DONDERDAG 4 APRIL VONDEN OP VIJF LOCATIES TEGELIJK TRADITIEGETROUW DE RUG-VOORJAARSDINERS PLAATS. BEHALVE VOOR DE MOEDERSTAD GRONINGEN WAS OPNIEUW GEKOZEN VOOR ZWOLLE EN AMSTERDAM. NIEUWE LOCATIES WAREN IJSBRECHTUM (FRIESLAND) EN DEN BOSCH.

Nagenoeg alle locaties waren al voor de sluitingsdatum voor inschrijving volgeboekt. Ruim 300 oud-studenten van de RUG bezochten dit sfeervol evenement. De datum voor het Voorjaarsdiner van volgend jaar is inmiddels vastgesteld op 24 april 2003. De eerste aanmeldingen zijn al binnen! Op deze pagina's geven we een sfeerimpressie met tekst en foto's. Wie dorst naar meer, lave zich aan de informatie op website: <http://www.rug.nl> (ingang voor alumni).

De Epema State

Sfeervol tafelen te Ijsbrechtum

'Bijzonder geslaagd, ongedwongen, feestelijk.' Dat waren de woorden waarmee ongeveer 50 RUG-alumni het voorjaarsdiner in de Epema State in Ijsbrechtum waardeerden. Aan tafel een zeer gemêleerd gezelschap. Sommigen hadden de brand in het Academiegebouw in 1906 bij wijze van spreken nog meegemaakt, van anderen was de inkt van de doctoraalbul nog niet droog, maar allen beleefden een bijzonder geanimeerd diner. In de sfeervolle Epema-state werden de alumni eerst statig welkom geheten door het echtpaar Eisinga van Eisinga. De jonker, rijzig en grijs, memoreerde het rijke kunstbezit van de State en toonde de sterk kosmopolitische Europese cultuur die uit de vele schilderijen sprak.

Europese identiteit

Na het voorgerecht hield RUG-alumnus sociologie Jacques Wallage een betrokken pleidooi voor een Europese identiteit die op meer is gebaseerd dan de voordelen van het Brussel van markt en munt. Het draagvlak van de Europese eenwording kan alleen worden veiliggesteld – aldus Wallage – als de lokaal gewortelde burger (Fries, Groninger of Nederlander) zich ook kan identificeren met de raison d'être van Europa en zijn cultureel-historische

dimensie. Met enige afgunst verhaalde Wallage van Amerikanen die zich behalve Amerikaan ook – en moeiteloos – Texaan of New Yorkers voelen. In de VS was een project als de invoering van de euro ook vast niet zo zake-lijk begroet als vooral een technisch en logistiek succes, maar als een forse en feestelijke stap in de goede richting van een echt verenigd Europa.

De mythe van het platteland

Na het hoofdgerecht liet hoogleraar Sociale Geografie Paulus Huigen in een enthousiaste bijdrage zien hoe geografen tegen het platteland aan kijken. Van de plattelandsidylle die Jetses schilderde en van een romantische hang naar vroeger die van Maks *Hoe God verdween uit Jorwerd* een bestseller maakte, bleef onder de vaardige analytische blik van Huigen weinig over. Van echt platteland in Nederland kun je volgens de wetenschapper niet eens spreken en op de intermediaire gebieden is heel wat meer aan de hand dan cottage gardens, wollen truien en zonovergoten oogstfeesten. Beide lezingen maakten plenair en aan de tafels heel wat tongen los en completeerden een inderdaad bijzonder geslaagde, ongedwongen en feestelijke avond.

Herman Meijer

→ Het diner in Den Bosch plaats in een klassieke kamer 'en suite'. De intimiteit van de ruimte werd nog vergroot doordat de sprekers letterlijk tussen de schuifdeuren optraden. Wout van Bekkum, hoogleraar Semitische Talen en Culturen, behandelde hoe wij vanuit westerse optiek de Arabische wereld waarnemen en beoordelen.

→ Gefascineerd luisteren naar Jan Keulen, docent journalistiek en voormalig journalist in het Midden-Oosten. Hij vertelde over zijn ontmoetingen met Arafat en aan de hand van anekdotes en grappen die de ronde doen in de Arabische wereld ging hij in op Palestijnse aspiraties, frustraties en complexen.

→ De beide voordrachten en het weerzien met oude en nieuwe bekenden maakten de avond tot iets bijzonders.

→ 'Sfeervol, leerzaam en lekker, zo'n Voorjaarsdiner.' Deze kwalificaties noemden de alumni die aan het eind van de avond het Maupertuus in Groningen verlieten.

→ Na een 'criminele' voordracht lokken de geuren van het buffet. Onder het genot van de maaltijd en een wijntje praat een ieder bij over de oude en de nieuwe tijd. En als men elkaar niet kent van vroeger, is er snel kennisgemaakt.

→ Met krantenkoppen en wetenschappelijke cijfers toont Jacob de Haan aan dat wat 'wij' en 'de media' zinloos geweld noemen, vaak niet met recht zo genoemd mag worden. Zinloos, oké, en inderdaad ook geweld, maar heeft het slachtoffer niet verzuimd deëscalerend te handelen?

Patent op Modder

'We moesten uiteindelijk alles wel zelf uitzoeken'

De twee directeuren van Medusa, Ronald Koomans en Han Limburg, werkten eind jaren negentig beiden in de onderzoeksgroep van prof.dr. Rob de Meijer op het KVI. Koomans als promovendus, Limburg als postdoc. Toen hun contracten afliepen, kwam de mogelijkheid ter sprake een bedrijf te

starten. Want de jaren ervoor was er onder leiding van De Meijer gewerkt aan een uniek detectiesysteem, dat de samenstelling van de zeebodem in kaart kon brengen.

'De traditionele methode is het nemen van bodemmonsters,' legt Limburg uit. 'Die analyseer je dan in het laboratorium.' Voor het alternatief van Medusa is dat niet nodig. 'Alle sedimenten op aarde bevatten drie stoffen die van nature radioactief zijn: uranium, thorium en kalium. Maar in elk soort sediment komen die drie in een andere verhouding voor. Klei bevat bijvoorbeeld veel uranium en thorium, zand veel kalium.' De groep van De Meijer ontwikkelde een gevoelige detector die de concentratie van de drie stoffen in de zeebodem kan meten, via een sonde die achter een schip wordt aangetrokken. Slimme software berekent vervolgens welke bodemsamenstelling het best met de gemeten radioactiviteit overeenkomt. Het resultaat is een 'opname' van de zeebodem, waar de traditionele techniek alleen op de bemonsterde plekken de samenstelling geeft en de rest moet extrapoleren. Met deze informatie kan Medusa bijvoorbeeld in kaart brengen hoe het zand zich voor de kust beweegt of hoe ver in zee baggerspecie uit de Rotterdamse haven moet worden gedumpt, om te voorkomen dat het door de stroming weer terugkomt.

Medusa heeft het patent op deze meetmethode onlangs van de RUG gekocht. De acht personeelsleden en enkele stagiairs realiseerden vorig jaar een omzet van bijna een half miljoen euro. De planning voorziet de komende jaren

een expansie buiten de grenzen. 'Dat gaat ook gebeuren, al kost het wat meer tijd dan we dachten om het bedrijf goed op te zetten.'

Ongewis avontuur

Bij de start van Medusa hielp de RUG-houdstermaatschappij mee, met advies en een beetje begeleiding. 'We moesten uiteindelijk alles wel zelf uitzoeken en regelen, maar dat is achteraf ook goed geweest. Je moet toch je eigen broek op kunnen houden.'

Het starten van een eigen bedrijf was voor beide directeuren een ongewis avontuur. 'Gelukkig hadden we ervaring kunnen opdoen als Research & Consultancy Center, een constructie waarbij je binnen de universiteit een bedrijfje kon opstarten.' In dat stadium waren ze vooral bezig met de technische kant van het verhaal. Maar uiteindelijk moest er ook een businessplan komen. Dat bleek succesvol: 'We wonnen er de New Venture businessplancompetitie mee. Maar zo'n plan is theorie, de praktijk bleek weerbarstiger.' Na twee jaar hebben beide onderzoekers de praktijk van het directeur-zijn redelijk onder de knie.

Is er nog heimwee naar de status van universitair onderzoeker? Limburg: 'Ik mis de mogelijkheid je helemaal op één onderwerp te kunnen richten. Maar ik zou niet meer terug willen.' ■

René Franssen

De RUG helpt bij het opzetten van een eigen bedrijf. Meer informatie: www.rug.nl/tlg

TWEE JAAR GELEDEN ONTSTOND HET BEDRIJFJE MEDUSA VANUIT HET KERNFYSISCH VERSNELLER INSTITUUT (KVI) VAN DE RUG. DIT JAAR KOCHT MEDUSA EEN PATENT VAN DE UNIVERSITEIT, WAARMEE HET BEDRIJF DE BAGGERINDUSTRIE EN DE KUST-BESCHERMING KAN HELPEN.

Een stukje Groningen in Amsterdam

GRONINGEN ZET DE TOON IN CAFÉ DE BLAFFENDE VIS. HET IS EEN THUISBASIS VOOR 'OUD-GRONINGERS' IN AMSTERDAM.

Het is zaterdagmiddag en café De Blaffende Vis in de Amsterdamse Jordaan is goed gevuld. In de hoek liggen voetbaltassen en aan de bar staan vers gedouchte mannen. Het derde team van de Amsterdamse voetbalclub WV-HEDW heeft net een ruime overwinning behaald en dat is te horen ook. Hun tegenstanders uit Hoofddorp zijn met 10-1 verslagen en er breekt een felle discussie los over wie nu het mooiste doelpunt van de middag heeft gemaakt en wie nu toch schuldig was aan het tegendoelpunt. Het elftal, meest dertigers, bestaat compleet uit oud-studenten uit Groningen. Café De Blaffende Vis is voor de meeste een tweede huiskamer. 'Het is al weer twaalf jaar geleden dat ik hier voor het eerst kwam,' zegt Olaf Hakenkruger melancholisch. 'Ik was net afgestudeerd in Groningen en kreeg een baan in Amsterdam. Van een vriend hoorde ik dat "de Vis" een leuke kroeg was en ik voelde me er meteen thuis. Je nodigt wat vrienden uit die je nog uit Groningen kent en de volgende keer nemen die weer vrienden mee. Zo is het hier uitgegroeid tot een stukje Groningen in Amsterdam. Op een vrijdagavond schat ik dat toch zeker de helft van de mensen hier Groningers zijn. Dat geeft een gezellig sfeertje.' Joost Beers is de eigenaar van het café. Op de vraag waarom hier toch zo veel Groningers komen moet hij diep nadenken. 'Ik denk dat de ongedwongen sfeer voor veel Groningers heel herkenbaar is. Alles kan hier. Als je zin hebt om op de tafels te dansen, ga je je gang. Dat is vrij uitzonderlijk voor Amsterdam en ik denk dat dit veel Groningers trekt. In de loop der jaren is het hier echt uitgegroeid tot een Gronings meeting point. Tijdens Koninginnedag staat heel Groningen hier op de stoep. Daar sta ik zelf verbaasd van. Toch loop ik al weer een aantal jaren mee in de horeca.'

Kleedkamer

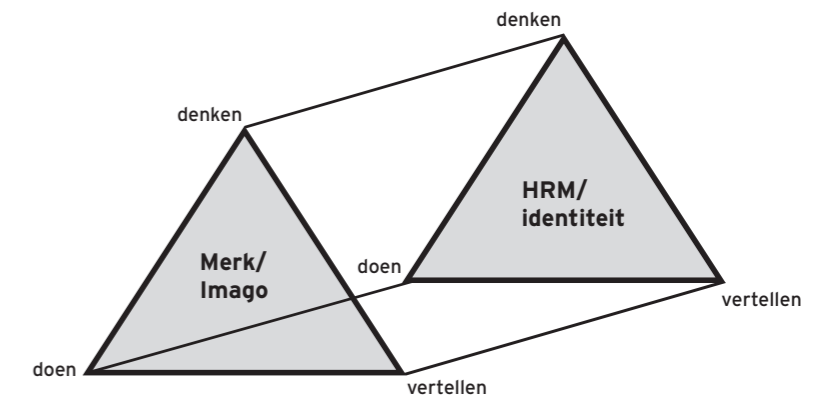
In het café werd in 1989 het plan geboren met een aantal oud-studenten te gaan voetballen in Amsterdam. Zo kwamen ze terecht bij de club Wilhelmina Vooruit Hortus Eendracht Doet Winnen, ofwel WV-HEDW. Veel jongens kenden elkaar nog van de Groningse studentenvoetbalclub Forward en het team was snel gevormd. Ook dit initiatief bracht een ware kettingreactie teweeg. Inmiddels spelen bij WV-HEDW maar liefst zeven elftallen gevuld met oud-Groningers. 'De komst van de Groningers gaf onze club net die impuls die we nodig hadden,' vertelt voorzitter Sander Post. 'Er kwamen veel jongens die in het eerste van Forward hadden gespeeld. Die hebben er mede voor gezorgd dat we binnen tien jaar drie keer promoveerden. We zijn een beetje een Groningse club in Amsterdam geworden,' aldus de trotse preses. Voetballen bij de Middenweg in Amsterdam en biertjes drinken in de Jordaan. Het zijn de ingrediënten voor een geslaagde middag voor de spelers van het derde team van WV-HEDW. 'Het is natuurlijk heerlijk om na zoveel jaren nog steeds met je oude studievrienden te kunnen voetballen en drinken,' zegt Olaf Hakenkruger. 'We hebben in ons team vier advocaten, twee tandartsen een huisarts en ga zo maar door. Maar het frappante is, je kunt nog zo'n verantwoordelijke baan hebben, als we in de kleedkamer staan gaat het alleen maar over voetbal. En dan denk ik vaak: zo veel zijn we nu ook weer niet veranderd sinds onze studententijd in Groningen...'

Koen van Groesen

GEOVÉ RZG leert zijn klanten kennen door baby's en ouden van dagen

Marleen Bruinsma

Zorg net even anders is de titel van de afstudeerscriptie van Marleen Bruinsma. Als projectmanager bij de afdeling Research & Development heeft zij projecten geëntameerd bij een veranderingstraject binnen Geové RZG. Zoals de postdoctorale leergang Human Core Business merkmanagement en talentmanagement (human resources) met elkaar verbindt, zo draagt Marleen de visie uit dat duurzame relaties met klanten en duurzame relaties met medewerkers onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

Marleen: 'Door invoering van de basisverzekering vervalt de risicoselectie voor de zorgverzekeraar en dus de mogelijkheid om risico's te mijden en te spreiden. Wil de huidige zorgverzekeraar zich blijven richten op de gezondheidszorg, dan is het noodzakelijk een andere identiteit aan te nemen. Datgene wat de polis vergoedt is steeds minder een antwoord op de werkelijke (zorg)vraag. De verzekerde geeft duidelijker aan wat er van de verzekeraar verwacht wordt: het toegankelijk maken en bieden van (preventieve) zorg. Van polisverkooper worden we een zorgservicebedrijf.'

Imago en identiteit

'Dit positieve imago en de uitgedragen boodschap leiden bijna automatisch tot een identiteitscrisis. Dit model geeft aan dat er een relatie is en moet zijn tussen HRM-beleid en merkbeleid. Er is niet alleen samenhang tussen denken, doen en handelen. Er is ook samenhang tussen

de identiteit van een organisatie en haar uitstraling en imago.'

Werkondernemers

'De tevredenheid van klanten is gerelateerd aan de tevredenheid van werknemers. De projectmedewerkers die deel uitmaken van een Zorgserviceproject zijn of worden "werkondernemers". Ze werken in kleine multidisciplinaire teams, die bestaan uit interne en externe personen, die zich onderscheiden door durf, kennis en vaardigheden. Deze teams vormen de voelsprietten voor de organisatie. Zij zorgen dus voor het evenwicht tussen de binnen- en buitenwereld.'

Baby's, kunstenaars en ouden van dagen

'Zorgservice wordt uitgetest en vormgegeven middels projecten die op een heel andere manier invulling geven aan het begrip "service" in de zorgwereld. Deze service kun je vertalen naar het geven van informatie, advies en begeleiding, zoals bij het project Babybabbels. Maar service kan ook gezien worden in de preventieve sfeer, het voorkomen van zorgbehoefte. Het project Valrisico's bij Ouderen is hiervan een voorbeeld. Ook een heel andere manier van dienstverlening in de zorg is het kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen, zoals bij het Kunstproject talentontwikkeling verstandelijk gehandicapten. Het projectteam Babybabbels richt zich op een grote groep twintigers en dertigers

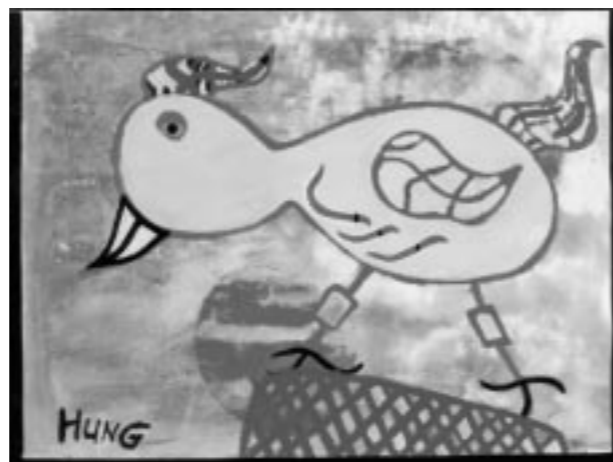
die we niet kennen, omdat ze nauwelijks zorg aanvragen. Eigenlijk zijn dit onze beste klanten. Volgens het service-denken moet je deze klanten koesteren en ze laten weten dat je er ook voor hen bent. Er is één gebeurtenis waarvoor juist wel contact met de verzekeraar gewenst is, namelijk als er een kind op komst is. Daarom kunnen verzekerden met al hun vragen omtrent zwangerschap, geboorte tot en met verzekeringskwesties terecht bij een servicelijn voor informatie en advies en kraamzorg op maat.

Een ander projectteam houdt zich bezig met valpreventie bij ouderen. Samen met Thuiszorg worden huisbezoeken georganiseerd bij zestigplussers, wat resulteert in een gericht advies. Hierdoor neemt de kans op vallen en daarmee heupletsel af. Bovendien wordt gezamenlijk een stappenplan opgesteld hoe dit om te zetten in daadwerkelijke verandering, met als uitgangspunt dat het initiatief bij de klant wordt gelaten. Tot slot noem ik een project waarbij we een groep talentvolle verstandelijk gehandicapten een week bij ons intern onder deskundige begeleiding aan de slag hebben gezet met het schilderproject "De dagen kleuren". Het schilderen is deze keer geen zorgvervangende therapie. Uitgangspunt is niet de beperking van de deelnemers, maar juist hun mogelijkheden, hun talenten. We hebben een veiling voor de verkoop van hun werk voor onze relaties georganiseerd. Met de opbrengsten kunnen de zorginstellingen

schildermaterialen kopen zodat de kunstenaars hun talent verder kunnen ontwikkelen. Dat was voor alle partijen zeer verrijkend.'

Harriet Enkelaar

Reacties op dit artikel en de scriptie Visie Human Core Business van Marleen Bruinsma naar: bruinsma.m@geoverzg.nl, met een c.c. naar enkelaar@aog.nl. Voor informatie of studieadvies: tel. (050) 316 21 15, www.academievoormanagement.nl

ACADEMIE VOOR ONDERNEMERSCHAP

Academie voor Ondernemerschap

Léon de Caluwe over zijn nieuwe managementboek

Op 28 november 2002 houdt de Academie voor Ondernemerschap een Meet the Expert over *Essenties van organiseren, managen en veranderen*, naar aanleiding van een recent verschenen boek over dit onderwerp. De auteurs zijn: Léon de Caluwé, Rudy Kor, Mathieu Weggeman en Gert Wijnen.

Wat we wel weten

Prof.dr. Léon de Caluwé is hoogleraar advieskunde aan de faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde van de Vrije Universiteit Amsterdam. Net als de andere drie auteurs is hij tevens organisatieadviseur bij Twynstra Gudde. Op de vraag

naar de essentie van het onlangs uitgegeven boek antwoordt hij: 'De toegevoegde waarde van het boek is dat het de blijvertjes beschrijft: de opvattingen en inzichten die de tand des tijds hebben doorstaan in de organisatiekunde, veranderekunde en managementkunde. Wat hebben we werkelijk geleerd en waarmee kunnen we tegenwoordig ons voordeel doen? Dat is aan de ene kant best wel veel: je kunt er een boek mee vol schrijven.'

Wat we niet weten

De Caluwé: 'Maar aan de andere kant staat veel van die kennis nog in de kinderschoe-

nen. Het lukt ons nog helemaal niet goed bijvoorbeeld veranderingen te plannen en te sturen; we kunnen maar moeilijk effecten voorspellen. Ruim zeventig procent van veranderingen lopen vroegtijdig vast of leveren niet het beoogde resultaat. En ruim zeventig procent van de veranderingen die (achteraf!) geconstateerd worden, komen niet tot stand op basis van een plan of een intentie. Stuurbaarheid en planbaarheid van organisaties wordt vaak schromelijk overschat. Veranderingen, vooral als ze gericht zijn op het veranderen van gedrag, kunnen het beste worden vergeleken met

bepaalde veranderingsprocessen die de meest mensen wel kennen, namelijk: stoppen met roken, vijf kilo afvallen of drie maal per week sporten. Het gaat bij deze veranderingsprocessen om één actor (die de verandering plant, stuurt en ondergaat). Het resultaat is helder te omschrijven en de uitkomst is goed meetbaar. En er is veel evidentie dat deze veranderingsprocessen voordelen opleveren. Maar toch... Wereldwijd worden er miljarden aan campagnes uitgegeven om deze veranderingsprocessen te stimuleren en toch lukken ze slecht. Dit is mijn inziens de kern.'

Nieuw realisme

Wellicht is het nu de tijd dat velen de opgebouwde illusies over managen, sturen, plannen verlaten en met een nieuw bewustzijn aan het werk gaan. We moeten natuurlijk wel gebruiken wat we wel weten en dat staat in dit boek. De zinnen: "even een cultuuromslagje" of "nu nog even implementeren" of "dan gaan mensen hun gedrag veranderen" zijn, wat ons betreft, verleden tijd.'

**Info: Studieadviescentrum,
tel. (050) 316 21 11
www.academievoorondernemerschap.nl
of avo-rug@aog.nl**

ACADEMISCHE OPLEIDINGEN GRONINGEN

VERKORT DOCTORAAL BEDRIJFSKUNDE

Dit voorjaar is de tweede editie van het Verkort Doctoraal Bedrijfskunde van start gegaan met 25 deelnemers, wederom het maximumaantal. Het Verkort Doctoraal Bedrijfskunde is het resultaat van samenwerking tussen de Faculteit Bedrijfskunde van de RUG en Academische Opleidingen Groningen (AOG).

De Faculteit Bedrijfskunde is de aanbieder van het inhoudelijk onderwijsprogramma en de examinerende instantie. AOG organiseert het onderwijs en is tevens het instituut dat deelnemers onderwijs en begeleiding biedt op vaste tijdstippen (rekening houdend met werktijden) en in de mate die nodig is om deelnemers goed voor te bereiden op hun tentamens en examens.

Het programma is bedoeld voor managers en staffunctionarissen met een (post-)hbo-opleiding of een academische achtergrond, die werkzaam zijn in lijn- en staffuncties in profit- en non-profit-organisaties. Het biedt de verbreding en verdieping van kennis die noodzakelijk is om op academische wijze managementproblemen te doorgronden, te analyseren en op te lossen. Managers worden voorbereid op toekomstige uitdagingen in hun werk en de oplossingscapaciteit van de organisatie wordt verhoogd. Kortom, een brede en integratieve studie op universitair niveau waarvan gebleken is dat er behoefte aan is. Ook voor de volgende editie (maart 2003), komen de aanvragen al weer binnen.

Voor meer informatie over deze en andere deeltijdopleidingen Bedrijfskunde kunt u contact opnemen met mw. A.M. Geerdink, (050) 316 20 34, geerdink@aog.nl, www.aog.nl.

Op de foto de deelnemers aan de tweede editie van het Verkort Doctoraal Bedrijfskunde, met geheel links drs. Philip Wagner, directeur Executive Studies Rijksuniversiteit Groningen. Van links naar rechts: Janneke Pit, Peter Zee, Willem Bousema, Kornelis Strik, Henk Bruggen, Roel Smit, Louis Eppinga, Harry Matser, Gina Hillinga, Michael Louis, Cor Dijks, Ton Timmermans, Remco Dings, Henny van Koot, Harm Kupers, Jan Koopmans, Harry Venema, Miryam Breeuwer, Bouwien Rijbroek, Cees van Oostrum, Jos Leuvel, Sofia Thari, Durk Mous, Albert Oosterkamp en Rogert Mulder.

Oraties en afscheidscolleges

• ALGEMEEN

2 september: opening academisch jaar en overdracht rectoraat (aanvang 16.00 uur).

• RUIMTELIJKE WETENSCHAPPEN

3 september: oratie prof.dr. G.J.J. Linden. Leeropdracht: technische planologie.

• WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

10 september: oratie prof.dr. H.J. Haisma. Leeropdracht: therapeutische genmodulatie.

17 september: oratie prof.dr. A.J.M. Driessen. Leeropdracht: moleculaire microbiologie.

1 oktober: afscheidscollege prof.ir. J.A. Wesselingh.

Leeropdracht: technische scheikunde, i.h.b. de fysische technologie.

• RECHTSGELEERDHEID

24 september: afscheidscollege prof.dr. T. Blokland. Leeropdracht: belastingrecht.

08 oktober: oratie prof.dr. F.A. Nelissen. Leeropdracht: internationaal milieurecht.

• PSYCHOLOGISCHE, PEDAGOGISCHE EN SOCIOLOGISCHE WETENSCHAPPEN

15 oktober: oratie mw. prof.dr. K.I. Oudenhoven-van der Zee. Leeropdracht: organisatiepsychologie.

• ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

22 oktober: oratie prof.dr. E.W. Berghout. Leeropdracht: bestuurlijke informatiekunde.

• MEDISCHE WETENSCHAPPEN

29 oktober: oratie prof.dr. A.G.J. van der Zee. Leeropdracht: gynaecologische oncologie.

Wijzigingen voorbehouden. Afscheidscolleges beginnen om 16.00 uur, oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. I. Sibers, tel. (050) 363 52 90.

Dirk van Os-penning

Op woensdag 27 februari 2002 werden in een volle Senaatskamer van het Academieggebouw voor de zesde keer de Dirk van Os-penningen uitgereikt. De onderscheiding wordt toegekend aan personen die zich respectievelijk in het beroep van apotheker en op het gebied van de wetenschap verdienstelijk hebben gemaakt voor de farmacie. De gouden penningen worden ter beschikking gesteld uit het Van Os-Hazewinkelfonds, volgens de wens van de in 1971 overleden prof.dr. D. van Os. Het fonds staat onder de hoede van het Groninger Universiteitsfonds (GUF). De zogeheten maatschappelijke Dirk van Os-penning werd uitgereikt aan dr. A. van de Kuy, ziekenhuisapotheker in Tilburg. Prof. dr. D.J.A. Crommelin, hoogleraar in de farmacie aan de Universiteit Utrecht, kreeg de wetenschappelijke penning.

Crommelin (l) en Van de Kuy (r)

Alumnidag Antonius Deusing

De Medische Alumnivereniging Antonius Deusing viert haar eerste lustrum op de vijfde alumnidag op zaterdag 2 november 2002 vanaf ca. 11.00 uur. Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

- Een rondleiding in het Museum-project van het AZG, gevolgd door een creatieve warme lunch.
- Voordrachten door prof.dr. D. Swaab, directeur van het Instituut voor Hersenonderzoek te Amsterdam en prof.dr. G.H.A. Visser, gynaecoloog UMC Utrecht, over het thema 'Pre- en perinatale complicerende gebeurtenissen en hun betekenis voor postnatale functiestoornissen'.

- De uitreiking van de eerste prijs, de Antonius Deusingprijs (een geldbedrag), voor de beste klinische les van een co-assistent, die vervolgens deze monografie ook zal voordragen.
- Algemene Ledenvergadering. Daarop komt onder meer de samenstelling van het bestuur aan de orde. Kandidaten voor een bestuursfunctie wordt verzocht contact op te nemen met het bestuur via het secretariaat (adres zie hieronder).
- Een feestelijke borrel.

Voor verdere informatie kunt u terecht bij het secretariaat van de vereniging: Ingrid Trouw, tel. (050) 363 61 21 of inloggen op <http://coo.med.rug.nl/alumni>.

Canadian Studies Centre

Op 14 maart 2002 kwam een selecte groep van tachtig prominenten, bestuurders, ondernemers en vertegenwoordigers van de RUG bijeen in het Crowne Plaza Hotel in Den Haag. Aanwezig waren onder meer prinses Margriet, prins Pieter van Vollenhoven en Serge April, de ambassadeur van Canada. De RUG werd vertegenwoordigd door Simon Kuipers, de voorzitter van het College van Bestuur, Jaap Lintvelt, directeur van het Centrum voor Canadese Studies, en Geert Sanders, directeur van het projectteam Ubbo Emmius Fonds.

Het doel van de bijeenkomst was de aanwezigen te informeren over de mogelijkheden die het studiecentrum biedt om de contacten tussen Canada en Nederland te bestendigen en uit te breiden. Het Canadian Studies Centre werd opgericht in 1988 en werkt samen met acht Canadese universiteiten. Het centrum is uniek in de Nederlandse universitaire wereld. De RUG wil zich in de toekomst vaker op een dergelijke wijze manifesteren buiten de stad Groningen.

Duurzame wisselwerking

Onlangs vond de jaarlijkse Europese conferentie over alumnirelaties en fondswerving voor universiteiten en hogescholen plaats. Dit keer was de plaats van handeling Berlijn. De deelnemers kwamen uit tien verschillende Europese landen. Daarnaast waren er mensen uit de Verenigde Staten, bij uitstek het land waar de expertise op genoemd terrein aanwezig is. Nieuwsgierig van aard als ik ben, vroeg ik mijn Amerikaanse collega's wat zij tijdens de conferentie dachten te kunnen vinden. Hun antwoord was verbluffend simpel: 'Wij denken heel veel van het intercultureel laboratorium, dat Europa heet, te kunnen leren!' Dat maakte mij hierop ook extra attent. Wat mij zoal is opgevallen? Dat wij in onze Groningse situatie zoveel mogelijkheden tot onze beschikking hebben en dat wij hiermee nog effectiever kunnen omgaan. Zo beschikken wij over een enorm bestand van alumni. Elk jaar slagen wij erin een groter aantal van hen echt te bereiken. Eerst door het geven van informatie, daarna door hen metterdaad bij activiteiten en nieuwe initiatieven van de RUG te betrekken. Iets dat als eenrichtingverkeer is begonnen en dat uitgroeit tot een duurzame wisselwerking. Momenteel zijn wij volop doende een campagne voor te bereiden; deze is erop gericht alle RUG-alumni in de gelegenheid te stellen financiële bijdragen te leveren aan een aansprekend doel waarmee zij hun alma mater nog prominenter op de kaart kunnen zetten. Ik heb kennisgenomen van de wijzen waarop universiteiten in bijvoorbeeld België en het Verenigd Koninkrijk bezig zijn hun alumni nauw bij nieuwe ontwikkelingen te betrekken. Met vereende krachten (alumniverenigingen, faculteiten, studentenjaarclubs) zet men zich in. Waar alumni van dergelijke universiteiten zoveel plezier beleven aan de realisering van gestelde doelen, mogen de RUG-alumni deze kansen niet worden ontzegd. U kunt op ons rekenen!

Geert Sanders
Ubbo Emmius Fonds
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

GEZOCHT: beeld en schilderij van Anda Kerkhoven

In 1998 verscheen een gedenkboek over de VSC 'Magna Pete' 1898-1998. Bij de voorbereidingen hiervoor deed ik onderzoek naar de geschiedenis van Anda Kerkhoven, mijn jaar- en studiegenote uit 1938 (zie tekening). Zij was in de jaren 1940-1945 lid van de verzetsgroep-De Groot en werd eind 1944 opgepakt. Na vreselijke mishandelingen in het Scholtenshuis werd zij in april 1945 geëxecuteerd aan de Oosterbroekseweg in Glimmen. Haar lichaam werd na de oorlog overgebracht naar de Noorderbegraafplaats te Groningen, waar velen haar gedachten. Op dit graf werd een beeldje geplaatst, gemaakt door Bas Galis (zie foto). Dit beeldje raakte zoek, toen de stoffelijke resten van Anda in 1967 werden overgeplaatst naar de ere

begraafplaats van Loenen. Eveneens proberen we een schilderij van haar te vinden. Het is gemaakt door Johan Dijkstra en zij is erop afgebeeld in een lange gele japon. Weet iemand waar het beeldje en het bovengenoemde schilderij zouden kunnen zijn? Namens de familie Kerkhoven, met wie ik regelmatig contact heb, verzoek ik u dit aan mij door te geven, zodat ik met de betreffende personen contact kan opnemen.

G.J. de Wildt-Eisses
(Magna Pete 1938)

Dilgtweg 24

9751 NH Haren

tel. (050) 534 78 88

U kunt ook contact opnemen met de redactie van dit blad (op p.3).

LEZERS AAN HET WOORD

Legium magister (LLM)

Met erg veel genoegen heb ik het laatste nummer (maart 2002) van Broerstraat 5 doorgelezen. Een klein ding heeft mij gestoord: in het artikel over de Bachelor/Master titels wordt vermeld (blz. 4-5) dat 'afgestudeerden zich al betrekkelijk lang master mogen noemen'. Dan volgen er enige afkortingen, zoals LM voor juristen, met als uitleg 'legium magister'. Een (goede) gewoonte vanaf de Romeinse tijd wil het, dat in afkortingen een Latijns meervoud wordt aangegeven door een dubbele initiaal: Legium Magister is derhalve LL M. Deze kleine lapsus linguae zij Broerstraat vergeven. Ik kijk met veel genoegen en plezier uit naar de volgende aflevering.

B.J.Schokkenbroek

Website Frankrijk

In het laatste nummer van Broerstraat 5 heb ik meegedaan aan een nieuwe rubriek de bookmarks van ... Daarin is een foutje geslopen, te weten 'www.frankrijk.nl'. Dit moet zijn: 'www.frankrijk.pagina.nl'. Weliswaar is het niet rampzalig, maar het zou aardig zijn als het gecorrigeerd wordt. Frankrijk.nl bestaat ook, maar er staat bijna geen informatie op i.t.t. frankrijk.pagina.nl.

Liesbeth Kneppers

Raad van Toezicht

Drs. G.H.B. Verberg is per 1 mei 2002 door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht van de RUG. Verberg volgt de huidige voorzitter drs. W.J. Deetman op, aan wie met ingang van 1 mei eervol ontslag is verleend. De benoeming van Verberg loopt tot mei 2006. Verberg is hoofd-directeur van de N.V. Nederlandse Gasunie. Hij was reeds vice-voorzitter van de Raad van Toezicht van de RUG.

Wat heeft
Gerard Nieuwe Weme
met het
Eric Bleumink Fonds?

Gerard studeerde bedrijfseconomie en steunt het Fonds met een vast bedrag voor een periode van vijf jaar (lijfrenteconstructie).

'Onderwijs is van essentieel belang voor je persoonlijke ontplooiing. Komen de studenten uit ontwikkelingslanden, dan kunnen die landen vervolgens heel goed gebruik maken van die opgedane kennis om de toekomstperspectieven van velen te verbeteren. Als oud-supermarktondernemer weet ik dat vele kleintjes iets

groots tot stand kunnen brengen. Het aardige van het Eric Bleumink Fonds is dat door de vele kleine giften toch heel wat studenten uit ontwikkelingslanden de kans krijgen hier hun talenten te ontwikkelen. Daaraan een steentje bijdragen geeft voldoening en scheidt een band zonder grenzen.'

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en jonge onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

RUG-Alumnipas

Na uw afstuderen of promoveren is er beslist geen einde gekomen aan uw band met de universiteit. U bent en blijft immers RUG-alumnus! Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat voortdurend wordt uitgebreid. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Alle voordelen op een rij

- Cursussen, opleidingen en onderwijs**
- 10% korting op alle opleidingen van Academische Opleidingen Groningen (ook HOVO)
 - 20% korting op alle cursussen bij de USVA
 - 10% korting op computercursussen (externe tarieven) van het RC
 - 15% korting op reguliere talencursussen bij het Talencentrum
 - 10% korting op open colleges bij de letterenfaculteit
 - 10% korting op open colleges bij de theologische faculteit
 - 5% korting op juridisch postacademisch onderwijs
 - korting op cursussen Frans bij het Centre Culturel Français
 - korting op abonnement bij Studium Generale Groningen
 - diverse kortingen op postacademisch onderwijs bij PPSW

- Artikelen, diensten, uitstapjes enz.**
- ACLO-kaart bij het Sportcentrum van de RUG blijft mogelijk
 - korting op een lenerspas voor de UB
 - € 5,- korting op het RUG-voorjaarsdiner (normale prijs € 25,-)
 - € 50,- korting op de RUG-cultuurreis (normale prijs € 1250,-)
 - 10% korting op alle artikelen met RUG-logo in de RUG-winkel
 - 25% korting op een UK-abonnement
 - 20% korting op concerten van het Noord-Nederlands Orkest in De Oosterpoort
 - 20% op weekendovernachtingen in het University Guesthouse
 - 10% korting op weekendarrangementen van de VVV Groningen
 - 10% korting op arrangement hotelpaleis Het Stadhouders Hof te Leeuwarden

- 10% korting op loopbaanoriënteringstraject van organisatieadviesbureau MDP
- 10% korting op Persoonlijke Aankoopbegeleiding van Kamminga Makelaars
- RUG-medewerkerstarief voor pc's en toebehoren van het RC
- gratis toegang tot alle universitaire musea in Groningen

Informatie

Bestel de brochure (met aanvraagformulier):
Telefoon (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
alumni@bureau.rug.nl
http://www.rug.nl (alumni)

WERKEN BIJ EEN RODDELBLAD LIJKT ONDER ACADEMICI VLOEKEN IN DE KERK. TOCH IS DE NIEUWE REDACTIECHEF VAN WEEKBLAD PRIVÉ NEERLANDICA. HAAR TEGENHANGER IN DEZE RUBRIEK KOOS VOOR HET ONDERWIJS.

Mirjam Brinks (31), Nederlands 1991-1996 / Werk: redactiechef en aankomend hoofdredacteur van Privé / Huis: etage in Amsterdam Oud-West / Huishouden: single / Maandsalaris: 3516 euro bruto

Mirjam Brinks

Saskia Visser (31), Nederlands 1988-1993 / Werk: docent en trainer op HBO / Huis: eengezinswoning aan rand Groningen / Huishouden: partner Rob Vos (53), RUG-alumnus sociologie; dochter Julia (4), zoon Daan (1) / Maandsalaris: 1300 euro bruto (part-time baan HBO Nederland) plus variabel bedrag uit andere klussen

Saskia Visser

‘Als iemand mij tien jaar geleden had voorspeld dat ik hoofdredacteur van de *Privé* zou worden, had ik hard gelachen. Ik wilde de journalistiek in, zelf stukjes schrijven. Aan cheffuncties dacht ik niet. Volgens de ongeschreven regeltjes zou ik gezegd hebben dat het not done is bij een roddelblad te werken. Ik las *NRC* en *Vrij Nederland*. Niet “de bladen”, ook niet bij de kapper. Ik gedroeg me als een intellectueel, terwijl ik dat nou niet bepaald ben. Ik ging naar de postdoctorale journalistiekopleiding in Rotterdam. Daarna kon ik bij het *Nieuws van de Dag* terecht. Ik was daar onwijs blij mee, de banen lagen niet voor het oprapen. In mijn proeftijd werd de krant opgeheven. Ik kon kiezen: op straat of een baan op de economieredactie van de *Telegraaf*. Hoewel ik weinig van economie wist en cijfertjes me niet echt boeiden, heb ik het uiteindelijk tot plaatsvervangend chef gebracht.

Na vijf jaar heb ik kenbaar gemaakt dat ik wel iets anders wilde. Kwam mijn hoofdredacteur naar me toe, dat ze een redactiechef zochten voor *Privé*, die op termijn ook hoofdredacteur Wilma Nanninga kon opvolgen. Ik viel van mijn stoel. Er ging van alles door me heen. Durf ik dat, kan ik dat? Maar ik vond het een enorme kans. Mij hoor je niet meer roepen dat het beneden niveau is bij een boulevardblad te werken. Je kunt wel zeggen dat het niks is... maar het verkoopt wel! Bovendien, ik doe nu alles wat ik leuk vind. Ik ben met journalistiek bezig, en daarbinnen met beleid en leidinggeven. Bij een van de grootste tijdschriften van Nederland!’

‘Toen ik begon met Nederlands had je de slogan “Studeer Letteren aan de RUG, dan weet je tenminste niet waar je terecht komt”. Je kon daaruit ook afleiden dat een baan vinden hartstikke moeilijk was! Ik gaf mijzelf een jaar om na mijn afstuderen iets leuks te vinden. Iets met journalistiek of voorlichting. Anders zou ik net als mijn ouders het onderwijs in gaan. Maar hoeveel brieven ik wel niet kreeg met “U bent een van de 781 belangstellenden”... Dus haalde ik, noodgedwongen, mijn onderwijsbevoegdheid en toen lukte het wel. In het begin kreeg ik wel allerlei invaltroep, hoor. Via een banenpool van het uitzendbureau verving ik leraren die overspannen waren. Ik zie mezelf nog heen en weer fietsen tussen een havo-atheneum in Haren, met kakkers en een vmbo vol probleemgevallen die overal gestrand waren en compleet stoned in de klas zaten. Een grappige tegenstelling. Toch kwam ik er achter dat ik liever les gaf aan volwassenen.

Nu werk ik gemiddeld vijftien uur per week bij HBO Nederland, een particuliere instelling. In de Groningse vestiging geef ik Nederlands aan verschillende groepen, van aankomend office-managers, tot aankomend makelaars. In de zomervakanties geef ik cursussen aan anderstaligen op het Talencentrum van de universiteit. En ik heb een contractje bij een trainingsinstituut in Zwolle. Zo herhaal ik mezelf niet zo snel. De ene keer leer ik een groep net uitgepuberde typjes sollicitatiebrieven schrijven, dan weer geef ik een ochtendje uitspraakles aan een buitenlander. Als ik altijd hetzelfde moet doen word ik gillend gek.’